

Mountain Shadows Fonolojik Fark?ndal?k Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Mountain Shadows Fonolojik Fark?ndal?k Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=26270>

Özet

Mountain Shadows Fonolojik Fark?ndal?k Ölçe?i (MS-PAS), orijinal olarak ?ngilizce konu?an pop?lasyonlar için geli?tirilmif olup, 2012 y?l?nda Sema Büyükta?kapu taraf?ndan Türkçe'ye uyarlanm??t?r. Bu ölçek, bireylerin dilin ses yap?s?n? anlama ve manipüle etme becerisi olan **fonolojik fark?ndal?k** düzeylerini ölçmek amacıyla tasarlanm?? bir **uyarlama** araç?d?r. Uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türk kültürü ve dil yap?s? ba?lam?nda geçerli?ini ve güvenilirli?ini ara?t?rm??t?r.

MS-PAS, erken okuryazarlık becerilerinin güçlü bir yorday?c?s? olarak kabul edilen fonolojik i?lemeleme yetene?ini de?erlendirmede kritik bir rol oynar. Büyükta?kapu'nun çal??mas?, ölçe?in Türkçe konu?an okul öncesi ve ilkokul ça?? çocuklar?n?n geli?imsel de?erlendirilmesi için uygun bir **psikometri** araç? oldu?unu göstermi?tir.

Anahtar Kelimeler

Mountain Shadows Fonolojik Fark?ndal?k Ölçe?i, MS-PAS, Fonolojik Fark?ndal?k, Okuryazarlık, Dil Geli?imi, Uyarlama, Geçerlik, Güvenirlik.

Yazarlar

Sema Büyükta?kapu (Uyarlayan)

Amaç

Ölçe?in temel amac?, çocuklar?n konu?ma dilindeki ses birimlerini (fonemler, heceler, kafiyeler) bilinçli olarak tan?ma, ay?rma ve manipüle etme becerilerini sistematik olarak de?erlendirmektir. Bu beceriler, okumay? öğrenmenin en kritik ön ko?ullar?ndan biri olarak kabul edilir.

Ölçek, özellikle erken çocukluk döneminde ve ilkokulun ba?lang?ç y?llar?nda, okuma güçlü?ü riski ta??yan çocuklar? erken te?his etmek ve uygun müdahale programlar?n? planlamak için tasarlanm??t?r. Bu sayede, **disleksi** veya di?er okuma bozukluklar?n?n önlenmesine yönelik çal??malar desteklenmektedir.

Yap?

Mountain Shadows Fonolojik Fark?ndal?k Ölçe?i, ölçmek istedi?i temel **yap?** olan fonolojik fark?ndal?? çok boyutlu bir süreç olarak ele al?r. Fonolojik fark?ndal?k, genellikle basit düzeyden (kafiye ve alliterasyon tan?ma) karma??k düzeye (fonem segmentasyonu ve manipülasyonu) do?ru ilerleyen hiyerar?ik bir dizi beceriyi içerir.

Ölçekteki maddeler, muhtemelen hece birleştirme, hece ayırma, ilk ses tanıma, son ses tanıma ve fonem manipülasyonu gibi farklı fonolojik görevleri ölçen alt boyutlara sahiptir. Uyarlama çalışması, orijinal ölçeğin yapısal bütünlüğünü ve bu hiyerarşik becerileri Türkçe dil yapısında da tutarlı bir şekilde ölçüp ölçmediğini araştırmıştır.

Geçerlik

Büyüktaşkapu (2012) tarafından yürütülen Türkçe uyarlama çalışmasında ölçeğin **geçerlik** çalışmaları detaylandırılmıştır. Adaptasyon sürecinde, ölçeğin dilsel ve kültürel uygunluğu sağlamak amacıyla uzman görüşleri alınarak kapsam geçerliği sağlanmıştır.

Yapı geçerliği bağlamında, ölçeğin teorik olarak ölçmesi beklenen fonolojik farklılık yapısında ne kadar iyi temsil ettiğini göstermek için istatistiksel analizler (örneğin, faktör analizi) kullanılmıştır. Çalışma, MS-PAS'ın Türkçe formunun, fonolojik farklılığın farklı bileşenlerini tutarlı bir şekilde ölçtüğünü ve ilgili okuyucularla deşikenleriyle beklenen yönde ilişkiler gösterdiğini ortaya koymuştur.

Güvenirlilik

Ölçeğin **güvenirlilik** analizi, Büyüktaşkapu'nun 2012 çalışmasının önemli bir bileşenini oluşturmuştur. Güvenirlilik, ölçeğin zaman içinde ve farklı ölçüm koşullarında tutarlı sonuçlar verme yeteneğini ifade eder.

Genellikle iç tutarlılık katsayısı (Cronbach Alfa) hesaplanarak ölçek maddelerinin birbirleriyle ne kadar uyumlu olduğu incelenir. Ayrıca, test-tekrar test güvenilirliği yönteminin de kullanılması muhtemeldir; bu, ölçeğin kısa bir zaman aralığıyla aynı denek grubuna tekrar uygulanmasıyla elde edilen sonuçların kararlılığını gösterir. Uyarlama çalışması, MS-PAS'ın Türkçe formunun kabul edilebilir düzeyde yüksek iç tutarlılığa sahip olduğunu rapor etmiştir.

Faktör Analizi

Mountain Shadows Fonolojik Farklılık Ölçeği'nin Türkçe uyarlaması sırasında (Büyüktaşkapu, 2012), ölçeğin orijinal yapısal modelini doğrulamak amacıyla **faktör analizi** yöntemine başvurulmuştur. Bu analiz, ölçekte bulunan çok sayıda maddenin arkasındaki temel yapıların (alt boyutların) belirlenmesine yardımcı olur.

Fonolojik farklılık literatüründe kabul gören hiyerarşik yapıya uygun olarak, ölçeğin tek bir genel fonolojik farklılık faktörü mü yoksa hece, kafi, fonem gibi ayrı ayrı temsilen çoklu faktörler mi içerdiğini incelenmiştir. Bu analizler, ölçeğin Türkçe'deki psikometrik özelliklerinin sağlamasını kanıtlamak için kritik öneme sahiptir.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation) ve Performans Testi

Format: Bireysel Uygulama (Sözlü yan?t gerektirir)

Language Available: Türkçe (Uyarlama), Orijinal (?ngilizce)

Population Group: Normal Geli?im Gösteren Çocuklar ve Ö?renme Güçlü?ü Riski Ta??yan Çocuklar

Age Group: Okul Öncesi ve ?lkokul Ça?? Çocuklar? (Genellikle 4-8 ya? aras?)

Population Details: Büyükta?kapu'nun çal??mas? Türkiye'deki okul öncesi ve ilkokul ö?rencilerinden olu?an bir örneklem üzerinde yürütülmü?tür.

Test Methodology: Ölçek, çocu?un sözlü talimatlara kar??lk olarak sözlü veya i?aretili yan?tlar vermesini gerektiren bir dizi alt testten olu?ur. De?erlendirme, do?ru ve yanl?? yan?tlar?n puanlanmas? yoluyla yap?lr.

Anahtar Kelimeler

MS-PAS, Uyarlama, Okuma Becerileri, Erken Tan?, Çocuk Geli?imi, Dil Bilimi, Psikometri, Faktör Yap?s?.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: sbuyuktaskapu@mevlana.edu.tr

Correspondence Address: Sema Büyükta?kapu

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Mountain Shadows Fonolojik Fark?ndal?k Ölçe?i'nin Türkçe uyarlama çal??mas? **2012** y?l?nda yay?mlanm??tr. Ölçe?in ticari kullan?m? ve tam sürümüne eri?im, orijinal ölçe?in sahiplerinin ve Türkçe uyarlamay? yapan yazar?n (Sema Büyükta?kapu) izinlerine tabi olabilir. Kullan?m öncesinde sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

Ölçe?in orijinal PDF döküman?na a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir: mountain-shadows-fonolojik-farkindalik-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Büyüktakapı, S. (2012). Mountain Shadows Fonolojik Fark?ndal?k Ölçe?inin (MS-PAS) Türkçe'ye uyarlanması? geçerlik güvenirlik çalışması?. *International Online Journal of Educational Sciences*, 4, 509-518.

Mountain Shadows Fonolojik Fark?ndal?k Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri bu kaynakta bulunmamaktadır. Ölçek maddelerine erişim için ilgili makaleye veya sorumlu yazara başvurulması gerekmektedir.